

بررسی سازه های ال اس اف و فولادی از منظر هزینه، زمان و کیفیت

علی یگانه^{۱*}، مژگان سادات ممتاز درگاهی^۲، هاشم شریعتمدار^۳، محسن گرامی^۴

۱- دانشجو کارشناسی ارشد مدیریت ساخت دانشگاه فردوسی مشهد

Ali.yeganeh@stu.um.ac.ir

۲- دانشجو کارشناسی ارشد سازه دانشگاه فردوسی مشهد

momtazdargahi.1991@stu.um.ac.ir

۳- دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد

shariatmadar@um.ac.ir

۴- دانشیار و مدیر گروه پژوهشی فناوری های نوین دانشگاه سمنان

mgerami@semnan.ac.ir

چکیده

سیستم قاب سبک فولادی راکه به اختصار LSF^1 (ال اس اف) می نامند، یک سیستم ساختمانی است، که برای اجرای ساختمان های عمدتاً کوتاه مرتبه و میان مرتبه (حداکثر تا ۵ طبقه) استفاده می شود و یکی از سیستم های ساختمانی مورد قبول (از منظر باربری ثقلی و جانبی) مهندسان عمران، در کشورهای توسعه یافته و مدرن می باشد. اگرچه این سیستم از مزایای قابل توجهی برخوردار می باشد، اما در کشور ما با استقبال زیادی مواجه نشده است که دلایلی همچون عدم تطابق با فرهنگ مردم، قیمت بالاتر، عدم وجود نیروی ماهر، اشکالات اجرایی و... برای آن ذکر می شود. همچنین به دلایلی همچون مسائل اقتصادی، استفاده بهینه از مصالح ساختمانی، تکنیک های مناسب ساخت و ساز نیاز به تغییر نگرش در صنعت ساختمان احساس می شود. در این مقاله با مقایسه ی یک پلان واقعی از یک ساختمان ال اس اف و اسکلت فولادی، مقایسه ی نسبتاً جامعی بین این دو مورد انجام می پذیرد. معیارها با توجه به استاندارد PMBOK^۲ در سه حوزه ی هزینه، زمان و کیفیت صورت می گیرد. در نهایت بوسیله ی تحلیل سلسله مراتبی این معیارها به یکدیگر مرتبط شده و نتیجه گیری انجام می شود.

واژه های کلیدی: سازه های ال اس اف، مدیریت هزینه، مدیریت کیفیت، مدیریت زمان، تحلیل سلسله مراتبی

۱- مقدمه

ایجاد ساختمان های ایمن که تأمین کننده آسایش، بهداشت و صرفه اقتصادی فرد و جامعه باشد از اهداف اصلی مهندسان است. انتخاب صنعتی سازی ساختمان ها به عنوان روشی تجربه شده و نظام مند جهت نیل به این هدف، مدنظر عوامل دخیل در ساختمان سازی بوده است. دستیابی به گزینه ای که علاوه بر رعایت مقررات ملی و ضوابط فنی از مشخصه سرعت و دقت کافی در اجرا برخوردار باشد، مطلوب و مناسب با نیاز های رو به تزاید مسکن است. از میان سیستم های ساختمانی برخی متناسب و همخوان با روش های تولید صنعتی بوده و مؤلفه های اجرایی آن ها در بستر مزبور توسعه یافته است. یکی از سیستم های ساختمانی که در سالیان اخیر توسعه مناسبی در سطح جهانی داشته است، سیستم ساختمانی فولادی سبک سرد نورد شده می باشد.

سیستم ساختمانی فولادی سبک سرد نورد شده از جمله سیستم هایی است که گرچه پیدایش آن ریشه در دغدغه های زیست محیطی و به تبع آن تعریف گزینه جایگزین برای ساختمان های چوبی داشته است، اما به تدریج جایگاه ویژه ای در میان سیستم های دارای ظرفیت تولید صنعتی یافته است. همگام با میل به توسعه صنعتی سازی ساختمان در کشور، انجام پروژه های تک سازی و انبوه سازی با قطعات فولادی سبک سرد نورد شده نیز رواج یافته و با توجه به ظرفیت بالای تولید فولاد در

¹ Light Steel Frame

² Project Management Body Of Knowledge

کشور و مزیت‌هایی همچون انعطاف بالا، وزن کم سازه و متعلقات و روش تولید سریع باعث شده است که ساختمان‌های فولادی سبک سرد نورد گزینه‌ای قابل‌اعتنا در صنعت ساختمان سازی کشور شود.

مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در راستای وظایف اساسی خود و نظر به تحقیقات گسترده در خصوص این سیستم ساختمانی ضمن بررسی آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، استانداردها و ضوابط اجرایی معتبر بین‌المللی با رویکرد بومی سازی و ایجاد هم‌انگي بین ضوابط طرح و اجرای این سیستم و مباحث مقررات ملی ساختمان به ویژه مبحث ششم و استاندارد ۲۸۰۰ ایران، با همکاری متخصصان ذیربط اقدام به تالیف و تدوین بخش سازه آئین‌نامه طراحی و اجرای ساختمان‌های فولادی سرد نورد کرده که با شماره نشریه ۶۱۲ توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور ابلاغ شده است. همچنین بخش غیرسازه‌ای این آیین‌نامه در نشریه شماره ۶۱۳ ارائه شده است. [۱]

تحقیقات جدید در خصوص رفتار لرزه‌ای سازه‌های ال اس اف نشان می‌دهد که استفاده از این سازه‌ها در مناطق با لرزه خیزی شدید، موجب بهبود رفتار لرزه‌ای می‌شود [۲] [۳] [۴] [۵].

۲- معرفی سیستم قاب سبک فولادی

۱-۲ روش تولید [۶]

سیستم قاب سبک فولادی با نام اختصاری LSF از مقاطع سرد نورد شده فولادی یا CFS^۳ ساخته می‌شود. این سیستم در صنعت ساختمان سازی کاربرد‌های متنوعی چون ساختمان‌های کوتاه مرتبه، میان مرتبه، طبقاتی، اضافه طبقه و... دارد. اجزای مورد استفاده در این سیستم، نیم‌رخ‌های فلزی حاصل از نورد سرد ورق‌های فولادی با ضخامت‌های ۰٫۴۵ تا ۲٫۵ میلی‌متر می‌باشد. جهت محافظت این عناصر در مقابل زنگ زدگی و خوردگی از آلیاژ روی به ضخامت ۴۰ تا ۱۲۰ میکرون استفاده می‌شود. سیستم قاب سبک فلزی، در قالب کلی سیستم‌های دیوار باربر قرار می‌گیرد. عناصر باربر ثقیلی متشکل از مقاطع منفرد و یا ترکیبی و عمدتاً C یا U شکل و یا ترکیب این مقاطع می‌باشند. دیوارها از آرایش اجزای عمودی C شکل (استاد)، که در بالا و پایین در داخل اجزای افقی U شکل (رانر یا تراک) مهار شده اند تشکیل می‌شود. اجزای باربر سقف نیز عمدتاً با استفاده از مقاطع منفرد و یا ترکیبی C، U و Z شکل می‌باشد. سقف طبقه آخر نیز غالباً به صورت شیب‌دار و با استفاده از خرپاهای متشکل از پروفیل‌های سرد نورد اجرا می‌گردد. اتصالات در سیستم قاب سبک فلزی معمولاً به صورت سرد و با پیچ‌های خودکار سر مته‌ای انجام می‌شود. در موارد محدود امکان استفاده از انواع اتصالات دیگر مثل پیچ و مهره، پرچ یا جوش نیز مقدور می‌باشد.

۲-۲ مراحل اجرای قاب سبک فلزی [۷]

این مراحل به طور کلی شامل اجرای پی، اجرای اسکلت ساختمان، اجرای پوشش سقف و نصب پانلهای پوشش خارجی، نصب لایه عایق حرارتی، رطوبتی و صوتی و نصب پانل‌های پوششی داخلی، اجرای عملیات تاسیسات الکتریکی و مکانیکی و در نهایت عملیات نازک کاری می‌باشد.

۳-۲ مزایای سیستم LSF [۸]

سیستم ال اس اف دارای مزایای سرعت اجرای زیاد، سبکی وزن ساختمان، مقاوم در برابر زلزله، صرفه جویی در مصرف انرژی، سهولت نگهداری و تعمیرات، وجود مواد اولیه در داخل کشور، امکان مدولار و استاندارد کردن، امکان پیش‌ساخته کردن پانل‌ها، امکان تولید قطعات در محل اجرا، سهولت اجرای تاسیسات برقی و مکانیکی، تطابق با آیین‌نامه‌های رایج ساختمانی، محاسبات سازه‌ای دقیق جهت نیروها، رعایت کلیه مسائل اتلاف انرژی حرارتی و برودتی، تنوع طراحی و تولید بنا با نماهای متفاوت به درخواست کارفرما و هماهنگ با معماری محل، استفاده دائم به عنوان ساختمانی با طول عمر بالا و مشابه با ساختمان‌های سنتی، بازگشت سریع سرمایه اولیه، سازگاری با محیط زیست و رعایت اصول ساخت و ساز پایدار، دوام و پایداری سازه و افزایش عمر مفید ساختمان می‌باشد. به طور کلی این مزایا در جدول ۱ طبقه‌بندی شده است:

³ Cold Formed Steel

جدول ۱ - مزایای سازه های ال اس اف

مزایا	گروه‌ها	ردیف
انعطاف در طراحی - تنوع در مصالح نما - برآورده نمودن الزامات مربوط به استانداردهای ساختمان - طراحی یک سیستم مدرن ساختمانی - رعایت کامل مقررات مبحث ۱۹ به صورت خودکار	طراحان	۱
سرعت در اجرای سیستم - کاهش هزینه نیروی کار - زمان کم توقف - فعالیت موازی و بدون وقفه در دیگر بخش‌های ساختمان - امکان انجام تعمیرات و مقاوم سازی سریع بدون ایجاد خلل در کاربری سهولت در نصب سیستم‌های تاسیساتی - نیاز کم به تجهیزات - نیاز به فضای کم کارگاهی - ایمنی در محل کارگاه - پیش‌ساختگی و تولید انبوه - سبک بودن سازه - کاهش هزینه‌ها	سازندگان	۲
هزینه‌های بهره‌برداری کمتر - عملکرد صوتی خوب - محیط داخلی سالم - مقاومت در برابر آتش - مقاومت در برابر زلزله و توفان‌های شدید - افزایش فضای مفید داخلی	استفاده کنندگان	۳
مصالح کمتر و قابل بازیافت بودن - ترافیک کمتر و حمل و نقل - جلوگیری از آلودگی انرژی - پاکیزگی کارگاه ساختمانی - کاهش مصرف انرژی	مستولان و حامیان محیط زیست	۴
نیاز به ماده‌ی اولیه به مراتب کمتر نسبت به سیستم‌های سنتی - امکان بازیافت ضایعات ساختمانی به طور کامل -	ساز ملی	۵

۲-۴ معایب سیستم LSF

سیستم ال اس اف دارای معایبی همچون مقاومت پایین در برابر آتش سوزی هسته عایق دیوار [۹]، پیچیدگی مدل سازی عملکرد حرارتی به دلیل وجود چندین نوع مصالح [۱۰]، ضعف در مقابل باد شدید، کمبود نیروی اجرایی متخصص، خطر ایجاد صدا در زمان انقباض و انقباض سازه، ناشناخته بودن رفتار سازه ای سیستم در کشور، قیمت بالاتر نسبت به مصالح سنتی در کشورهایی که هنوز این سیستم رواج پیدا نکرده و محدودیت ارتفاع می باشد. [۱۱]

۳- حوزه های بررسی

۳-۱ معرفی استاندارد پی ام باک

با توجه به اینکه اجرای آیین نامه اجباری و اجرای استاندارد اختیاری است؛ یادآور می گردد که پی ام باک یک استاندارد می باشد. این استاندارد را موسسه بین المللی و غیر انتفاعی PMI^۴ تهیه و ارائه کرده است. این موسسه استانداردهای متعددی در خصوص پروژه ارائه کرده است که معروف ترین آن ها همان پی ام باک است. این استاندارد شهرت جهانی دارد و هیچ استاندارد دیگری توانایی رقابت با آن را ندارد. موسسه PMI در سال ۱۹۶۹ تاسیس شد . در پی ام باک دسته‌بندی فرایندها بر اساس حوزه‌های دانش است. حوزه‌های دانش فرایندها را بر اساس نوع مهارتی که نیاز دارند تقسیم می‌کنند. حوزه‌های دانش پی ام باک نسخه پنجم در شکل ۱ نمایش داده شده است.

شکل ۱- حوزه های دانش مدیریت پروژه

⁴ Project Management Institute

در هر حوزه یکی از موضوعات مدیریت پروژه، مدیریت می‌شوند. به عنوان مثال در حوزه مدیریت زمان شیوه مدیریت زمان مشخص می‌شود (شیوه برنامه‌ریزی، ارزیابی، گزارش‌دهی و ...)، برنامه زمان‌بندی تهیه می‌شود، وضعیت زمانی واقعی و برنامه‌ریزی شده پروژه مقایسه می‌شوند، در صورت وجود انحراف اقدامات اصلاحی و پیش‌گیرانه پیشنهاد می‌شوند [۱۱].

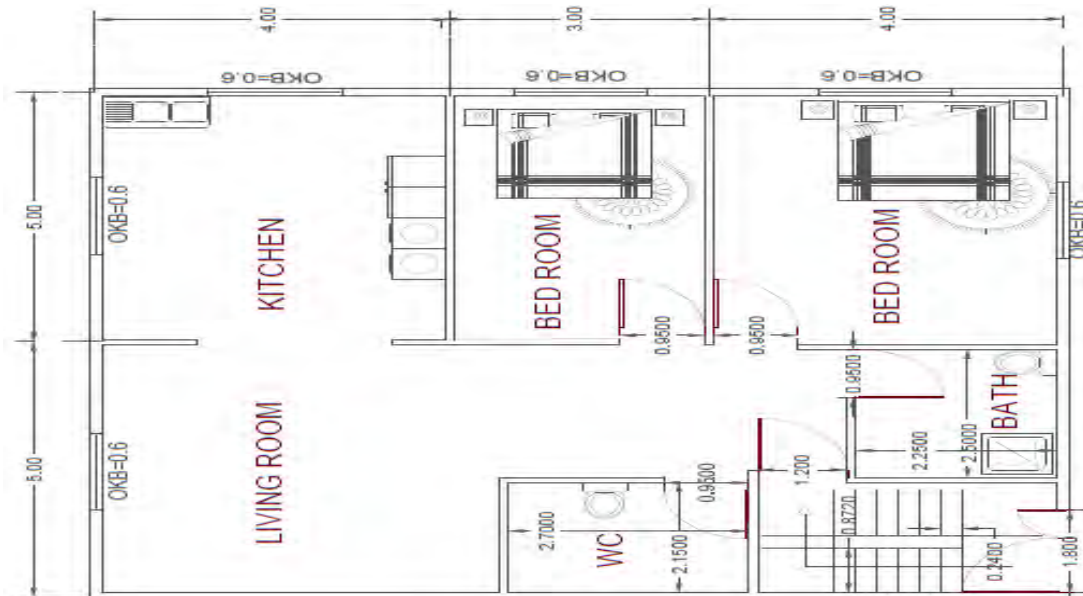
ما در این مقاله به مقایسه دو سازه در سه حوزه کیفیت، زمان و هزینه می‌پردازیم؛ زیرا برای انتخاب اولیه بین دو سیستم این عوامل از اهمیت بیشتری در کشور ما برخوردارند.

۲-۳ معرفی مطالعه موردی

مطالعه موردی ما یک ساختمان دو طبقه مسکونی واقع در شهر مشهد می‌باشد. این ساختمان با دو سیستم ال اس اف و اسکلت آهنی به همراه دیواربرشی بررسی می‌شود. برای یکسان سازی محاسبات تمامی ویژگی‌ها را تا حد امکان یکسان فرض نموده ایم. سقف‌های سازه در هر دو سیستم به صورت کامپوزیت می‌باشد. دیوارهای خارجی و داخلی نیز با هسته‌ی عایق پلی استایرن (به ضخامت ۱۵ سانتی متر) و شبکه‌ی مش و شات کریت سیمان شمشه کش از داخل و خارج فرض شده است (دیوارهای متال فوم [۱۲]). نازک کاری داخل گچ رویه و نمای خارجی هر دو سیستم سیمان سفید می‌باشد.

۳-۳ مشخصات کلی پروژه

- زیر بنای ساختمان ۱۱۰ متر مربع و پلان طبقات به صورت تیپ و مطابق شکل ۲ می‌باشد.

شکل ۲ - پلان تیپ طبقات

- کاربری ساختمان در طبقات مسکونی است.
- ارتفاع هر طبقه ۳,۴ متر می‌باشد.
- سیستم سازه در ساختمان فولادی در دو جهت از نوع قاب فولادی ساده به همراه دیوار برشی متوسط و در سیستم LSF از نوع دیوار باربر با سیستم مقاوم جانبی مهاربند قطری است.
- مبنای آنالیز سازه به روش خطی ارتجاعی و روش تحلیل سازه در مقابل نیروهای جانبی روش تحلیل استاتیکی معادل مطابق آئین نامه زلزله ایران ویرایش سوم می‌باشد.
- مبنای طراحی انجام شده در ساختمان، روش تنش مجاز ASD و بر مبنای نشریه ۲۱۶ و آئین نامه طراحی مقاطع فلزی سبک سرد نورد AISI می‌باشد.
- جزئیات بارگذاری در جدول ۲ آمده است:

جدول ۲- بارگذاری سازه

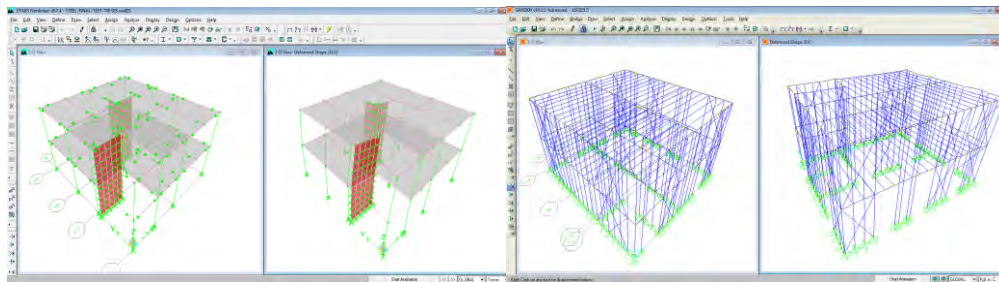
بار زنده	بار مرده	آیتم بارگذاری شده
222 Kg/m	۳۰۰ Kg/m	کف طبقه
152 Kg/m	322 Kg/m	کف بام
352 Kg/m	022 Kg/m	راه پله
-	152 Kg/m	دیوار جانبی
-	122 Kg/m	دیوار داخلی

۳-۴ آئین نامه های مورد استفاده

- آئین نامه حداقل باد وارده بر ساختمانها و ابنیه فنی (مبحث ششم مقررات ملی ساختمان)
- آئین نامه طراحی ساختمانها در برابر زلزله استاندارد ۲۸۰۰
- آئین نامه ASCE
- برای طراحی سازه سرد نورد و اتصالات لازمه از آئین نامه AISI و نشریه ۶۱۲ استفاده شده است.
- طراحی سازه فولادی به روش مبحث دهم مقررات ملی ساختمان

۳-۵ تحلیل و طراحی سازه ها

برای تحلیل و طراحی سازه اصلی ساختمان فولادی از نرم افزار ETABS و برای سازه سرد نورد شده از نرم افزار SAP ۲۰۰۰ استفاده شده است.

شکل ۳ - تحلیل سازه ی ال اس اف در SAP و اسکلت آهنی در ETABS

روش طراحی بر اساس مقاومت (تنش مجاز) صورت می گیرد سپس کنترل های لازم اعم از کنترل جابجایی سازه و واژگونی و.. صورت گرفته است. نتایج تحلیل در جدول ۲ آمده است:

جدول ۳- مشخصات تحلیلی سازه

سازه LSF	سازه فولادی	پارامترها
۱۸,۹۹۶mm	۲۶,۰۰mm	ماکزیم جابجایی طبقه آخر
۱۶۱۷۹,۷۹Kgf	۲۵۶۴۲,۰۰ Kgf	ماکزیمم برش پایه
۱۰۹۸۴۲,۴۳۰ Kgf	۲۱۷۴۸۹,۳۹۷ Kgf	وزن سازه

۴- بررسی در حوزه ی هزینه

در ابتدا هر دو سیستم، با توجه به پلان موجود، طراحی شدند. برای طراحی سازه ی ال اس اف از نرم افزار SAP ۱۴,۲,۲ و سازه ی آهنی از نرم افزار ETABS استفاده شد (طراحی ها تا حد امکان بهینه می باشند). با توجه به نتایج طراحی، مقدار مصالح مصرفی در هر دو سازه بدست آمد. از آن جا که هزینه های نازک کاری در دو سیستم یکسان می باشد، مقایسه تا مرحله ی سفت کاری (اسکلت، سقف، دیوار، گچ و نما) انجام شد. توجه شود که در این مقاله هدف محاسبه ی قیمت تمام شده دقیق نمی باشد و فقط نسبت هزینه در دو سیستم اهمیت دارد به همین سبب هزینه ی اجرای فونداسیون، داربست،

ملاکات کرایت، مصالح و اجرای پله و مصالح گچ رویه در دو سیستم یکسان فرض شده است و در محاسبات نیامده است. هم چنین باید توجه شود که در محاسبات سود شرکت های مجری یا درصد مدیریت پیمان برای اجرا در نظر گرفته نشده است.

۴-۱- هزینه ی سازه ی ال اس اف

اطلاعات هزینه ی سازه ی ال اس اف در جدول ۴ آمده است (قیمت ها بر حسب تومان می باشد).

جدول ۴- ریزمتره و هزینه سازه ی ال اس اف

ردیف	توضیح	محصول	مقدار	قیمت واحد	واحد	قیمت محصول (تومان)	قیمت تجمعی (تومان)
			هزینه اسکلت LSF				
۱	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	استاد ۰,۶-۸۰	۱۶۸,۱۰۲۸	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۵۰۴,۳۰۸	۵۰۴,۳۰۸
۲	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	استاد ۰-۱۵	۱۳۴۲,۰۲۳۹۶	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۴,۰۲۶,۰۷۲	۴,۵۳۰,۳۸۰
۳	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	استاد ۰,۵-۱۵	۷۵۷,۰۱	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۲,۲۷۱,۰۳۰	۶,۸۰۱,۴۱۰
۴	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	استاد ۰,۵-۲۳۵	۲۴۷۵,۱۷۸۸	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۷,۴۲۵,۵۳۶	۱۴,۲۲۶,۹۴۷
۵	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	رانر ۰,۶-۸۰	۴۸,۷۱۰۴	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۱۴۶,۱۳۱	۱۴,۳۷۳,۰۷۸
۶	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	رانر ۰,۸-۱۰	۵۸۷,۴۴	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۱,۷۶۲,۳۲۰	۱۶,۱۳۵,۳۹۸
۷	مقاطع استاد و رانر (باربر و غیر باربر)	رانر ۰-۱۵	۵۲۵,۶۷۶۸	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۱,۵۷۷,۰۳۰	۱۷,۷۱۲,۴۲۸
۸	مها عرضی استاد های باربر (در یک سوم طول دیوار)	F ۴۷	۷۵,۰۸۴۸	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۲۲۵,۲۵۴	۱۷,۹۳۷,۶۸۳
۹	اتصال ۴۷F به استاد ها	نبشی ۲۵	۱,۸۳۶	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۵,۵۰۸	۱۷,۹۴۳,۱۹۱
۱۰	مهار بند قطری	ورق ۱*۱۵۰	۳۴۵,۷۱۴	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۱,۰۳۷,۱۴۲	۱۸,۹۸۰,۳۳۳
۱۱	ورق اتصال مهاربند به رانر و استاد	ورق ۱*۴۰۰*۳۰۰	۷۵,۳۶	۳,۰۰۰	کیلوگرم	۲۲۶,۰۸۰	۱۹,۲۰۶,۴۱۳

۱۹.۷۰۴.۰۷۷	۴۹۷.۶۶۴	کیلوگرم	۳,۰۰۰	۱۶۵,۸۸۸	ناودانی ۸۰	هودان(اتصال پای استاد دارای مهار به کف)	۱۲
۱۹.۷۲۸.۴۷۳	۲۴.۳۹۶	کیلوگرم	۳,۰۰۰	۸,۱۳۲	استاد ۱-۱۵۰	اتصال رانر پایینی به کف	۱۳
۱۹.۷۶۱.۱۱۳	۳۲.۶۴۰	کیلوگرم	۳,۰۰۰	۱۰,۸۸	نبشی ۳۰	ترن باکل(ایجاد کشش اولیه در مهار ها)	۱۴
				۶۵۸۷,۰۳۷۵۶	-	وزن تجمعی اسکلت سازه LSF	۱۵
۲۳.۸۱۵.۵۱۳	۴.۰۵۴.۴۰۰	مترمربع	۲۰,۰۰۰	۲۰۲,۷۲	اجرا	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۱۶
				هزینه دیوار			
۲۸.۷۱۱.۵۱۳	۴.۸۹۶.۰۰۰	مترمربع	۱۲,۰۰۰	۴۰۸	فوم پلی استایرن	شامل مترمربع کل دیوار ها	۱۷
۳۳.۶۰۷.۵۱۳	۴.۸۹۶.۰۰۰	مترمربع	۶,۰۰۰	۸۱۶	شبکه مش	شامل دو برابر مترمربع کل دیوار ها	۱۸
۴۰.۱۳۵.۵۱۳	۶.۵۲۸.۰۰۰	مترمربع	۸,۰۰۰	۸۱۶	شات کریت سیمان	شامل دو برابر مترمربع کل دیوار ها	۱۹
۴۰.۹۸۴.۱۵۳	۸۴۸.۶۴۰	مترمربع	۴,۰۰۰	۲۱۲,۱۶	سیمان سفید نمای بیرون	شامل متر مربع دیوار های خارجی	۲۰
۴۲.۹۰۱.۷۵۳	۱.۹۱۷.۶۰۰	مترمربع	۴,۰۰۰	۴۷۹,۴	گچ داخل	شامل دو برابر متر مربع کل دیوار ها به استثنا متر طول دیوار های خارجی و سرویس ها	۲۱
۴۴.۱۲۵.۷۵۳	۱.۲۲۴.۰۰۰	مترمربع	۳,۰۰۰	۴۰۸	اجرا	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۲
				هزینه مصالح سقف			
۴۶.۵۵۸.۳۹۳	۲.۴۳۲.۶۴۰	مترمربع	۱۲,۰۰۰	۲۰۲,۷۲	ورق سینوسی	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۳

۴۷.۲۷۰.۲۴۶	۷۱۱.۸۵۳	کیلوگرم	۱.۸۰۰	۳۹۵,۴۷۴	آرماتور	شامل شبکه فولاد افت و حرارت در دو جهت	۲۴
۴۸.۲۶۳.۵۷۴	۹۹۳.۳۲۸	مترمکعب	۷۰,۰۰۰	۱۴,۱۹	بتن	بر مبنای متر مکعب بتن مصرفی در سقف ها	۲۵
۴۹.۰۷۴.۴۵۴	۸۱۰.۸۸۰	مترمربع	۴,۰۰۰	۲۰۲,۷۲	اجرا	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۶
				هزینه اتصالات			
۵۰.۰۸۸.۰۵۴	۱,۰۱۳,۶۰۰	مترمربع	۵,۰۰۰	۲۰۲,۷۲	اتصالات	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۸
				هزینه حمل			
۵۱.۱۰۱.۶۵۴	۱,۰۱۳,۶۰۰	مترمربع	۵,۰۰۰	۲۰۲,۷۲	حمل مصالح پای کار	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۹
۵۱.۱۰۱.۶۵۴						کل هزینه سازه LSF	۳۰

۲-۴- هزینه ی سازه ی اسکلت فولادی

اطلاعات هزینه ی سازه ی اسکلت فولادی در جدول ۵ آمده است (قیمت ها بر حسب تومان می باشد)

جدول ۵- ریزمتره و هزینه ی سازه اسکلت آهن

ردیف	توضیح	محصول	مقدار	قیمت واحد	واحد	قیمت محصول	قیمت جمعی
			هزینه اسکلت فولادی				
۱	تیر آهن ۱۴	اهن ۱۴۰	۱۳,۳۳۳۳۳۳۳۳	۲۶۴,۰۰۰	شاخه	۳,۵۲۰,۰۰۰	۳,۵۲۰,۰۰۰
۲	تیر آهن ۱۶	اهن ۱۶۰	۳,۳۳۳۳۳۳۳۳	۳۲۱,۰۰۰	شاخه	۱,۰۷۰,۰۰۰	۴,۵۹۰,۰۰۰
۳	تیر آهن ۱۸	اهن ۱۸۰	۰,۸۳۳۳۳۳۳۳	۳۷۸,۰۰۰	شاخه	۳۱۵,۰۰۰	۴,۹۰۵,۰۰۰
۴	ورق تقویت تیر	ورق ۱۰۰*۰,۸	۱۵۵,۴۳	۱,۸۵۰	کیلوگرم	۲۸۷,۵۴۶	۵,۱۹۲,۵۴۶
۵	ورق تقویت تیر	ورق ۱۰۰*۱	۷۰,۶۵	۱,۸۵۰	کیلوگرم	۱۳۰,۷۰۳	۵,۳۲۳,۲۴۸
۶	ورق تقویت تیر	ورق ۱۵۰*۰,۸	۱۷۶,۶۲۵	۱,۸۵۰	کیلوگرم	۳۲۶,۷۵۶	۵,۶۵۰,۰۰۴
۷	ورق تقویت تیر	ورق ۱۵۰*۱	۱۳۲,۴۶۸۷۵	۱,۸۵۰	کیلوگرم	۲۴۵,۰۶۷	۵,۸۹۵,۰۷۱
۸	ورق تقویت تیر	ورق ۱۸۰*۱	۱۰۵,۹۷۵	۱,۸۵۰	کیلوگرم	۱۹۶,۰۵۴	۶,۰۹۱,۱۲۵
۹	اجزای اتصالات تیر ها	نبشی ۶۰*۶۰*۶	۲۶,۰۱۶	۱,۸۵۰	کیلوگرم	۴۸,۱۳۰	۶,۱۳۹,۲۵۵

۶.۳۳۱.۶۶۲	۱۹۲.۴۰۷	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۱۰۴,۰۰۴	نبشی ۸*۸۰*۸۰	اجزای اتصالات تیر ها	۱۰
۶.۳۹۸.۲۶۲	۶۶.۶۰۰	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۳۶	نبشی ۱۰*۱۰۰*۱۰۰	اجزای اتصالات تیر ها	۱۱
۶.۴۱۶.۳۸۶	۱۸.۱۲۴	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۹,۷۹۶۸	ورق ۸*۱۳۰*۶۰۰	اجزای اتصالات تیر ها	۱۲
۶.۴۲۹.۴۵۷	۱۳.۰۷۰	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۷,۰۶۵	ورق ۱۰*۱۵۰*۱۵۰	اجزای اتصالات تیر ها	۱۳
۶.۵۸۰.۴۹۱	۱۵۱.۰۳۴	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۸۱,۶۴	ورق ۱۰*۱۰۰*۲۰۰	اجزای کف ستون	۱۴
۶.۹۰۵.۷۹۵	۳۲۵.۳۰۴	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۱۷۵,۸۴	ورق ۱۰*۲۰۰*۴۰۰	اجزای کف ستون	۱۵
۷.۹۲۲.۳۷۰	۱,۰۱۶.۵۷۵	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۵۴۹,۵	ورق ۲۵*۵۰۰*۴۰۰	اجزای کف ستون	۱۶
۷.۹۸۸.۹۷۰	۶۶.۶۰۰	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۳۶	نبشی ۱*۱۰۰*۱۰۰	اجزای کف ستون	۱۷
۸.۳۶۹.۹۹۶	۳۸۱,۰۲۶	کیلوگرم	۱.۸۵۰	۲۰۵,۹۶	ناودانی ۶۰	برشگیر	۱۸
۹.۶۳۴.۱۹۶	۱,۲۶۴.۲۰۰	کیلوگرم	۲۸۰	۴۵۱۵	جوشکاری با مصالح	بر مبنای وزن اسکلت	۱۹
				۴۵۱۵		وزن تجمعی اسکلت سازه LSF	۲۰
				هزینه مصالح دیوار			
۲۶.۷۲۹.۹۹۶	۱۸.۳۶۰,۰۰۰	مترمربع	۴۵,۰۰۰	۴۰۸	اجرای دیوار متال فوم با مصالح	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۱
۳۳.۲۵۷.۹۹۶	۶,۵۲۸,۰۰۰	مترمربع	۸,۰۰۰	۸۱۶	شات کریت سیمان	شامل دو برابر متر مربع کل دیوارها	۲۲
۳۴.۱۰۶.۶۳۶	۸۴۸,۶۴۰	مترمربع	۴,۰۰۰	۲۱۲,۱۶	سیمان سفید نمای بیرون	شامل متر مربع دیوارهای خارجی	۲۳
۳۶.۰۲۴.۲۳۶	۱,۹۱۷,۶۰۰	مترمربع	۴,۰۰۰	۴۷۹,۴	گچ داخل	شامل دو برابر متر مربع کل دیوارها به استثنا متر طول دیوارهای خارجی و سرویسها	۲۴
				هزینه مصالح سقف			
۴۲.۱۰۵.۸۳۶	۶,۰۸۱,۶۰۰	مترمربع	۳۰,۰۰۰	۲۰۲,۷۲	ورق متال دک به ضخامت ۱ میلی متر	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۵

۴۲.۸۱۷.۶۸۹	۷۱۱.۸۵۳	کیلوگرم	۱.۸۰۰	۳۹۵,۴۷۴	آرماتور	شامل شبکه فولاد افت و حرارت در دو جهت	۲۶
۴۳.۸۱۱.۰۱۷	۹۹۳.۳۲۸	مترمکعب	۷۰.۰۰۰	۱۴,۱۹۰.۴	بتن	بر مبنای متر مکعب بتن مصرفی در سقف‌ها	۲۷
۴۴.۴۱۹.۱۷۷	۶۰۸.۱۶۰	مترمربع	۳.۰۰۰	۲۰۳	اجرا	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۲۸
				هزینه دیواربرشی			
۴۵.۰۲۸.۱۷۷	۶۰۹.۰۰۰	مترمربع	۷۰.۰۰۰	۸۷	قالب بندی	بر مبنای متر مربع سطح دیوارهای برشی	۲۹
۴۶.۱۵۶.۵۳۵	۱,۱۲۸.۳۵۹	کیلوگرم	۱.۸۰۰	۶۲۶.۸۷	آرماتور	مطابق نتایج خروجی حاصل از طراحی دیوار برشی در نرم افزار	۳۰
۴۶.۹۱۸.۱۳۵	۷۶۱.۶۰۰	مترمکعب	۷۰.۰۰۰	۱۰,۸۸	بتن	بر مبنای متر مکعب بتن مصرفی در دیوارهای برشی	۳۱
				هزینه حمل			
۴۸.۹۴۵.۳۳۵	۲,۰۲۷.۲۰۰	مترمربع	۱۰.۰۰۰	۲۰۲,۷۲	حمل مصالح پای کار و جرثقیل	بر مبنای متر مربع زیر بنا	۳۲
۴۸.۹۴۵.۳۳۵						کل هزینه سازه فولادی	۳۳

همان طور که مشاهده می شود سازه ی ال اس اف ۴ درصد هزینه ی تمام شده بیش تری دارد.

۵- بررسی در حوزه ی زمان

برای محاسبه ی زمان اجرای دو سازه تا مرحله ی سفت کاری، از داده های پروژه های گذشته ی اجرا شده هر دو سیستم استفاده شده است. این داده ها پس از میانگین گیری و حذف داده های با واریانس زیاد، در جدول ۶ خلاصه شده است.

جدول ۶- محاسبه ی زمان اجرای سازه در دو سیستم

ردیف	آیتم	زمان اجرا (روز)	زمان تجمعی (روز)
زمان اجرای سازه ی ال اس اف			
۱	طراحی و تولید و حمل	۱۰	۱۰
۲	اجرای فونداسیون	۷	۱۷

۳۲	۱۵	اجرای اسکلت	۳
۴۲	۱۰	اجرای سقف	۴
۴۷	۵	اجرای دیوار	۵
۶۷	۲۰	گچ و نما	۶
زمان اجرای سازه ی آهنی			
۵	۵	طراحی و خرید و حمل	۱
۱۵	۱۰	اجرای فونداسیون	۲
۴۰	۲۵	اجرای اسکلت	۳
۵۴	۱۴	اجرای سقف و دیوار برشی	۴
۶۴	۱۰	اجرای دیوار	۵
۸۴	۲۰	گچ و نما	۶

همان طور که مشاهده می شود سازه ی ال اس اف سبب صرفه جویی ۱۱ درصدی در زمان می شود.

۶- بررسی در حوزه ی کیفیت

مدیریت کیفیت پروژه دربرگیرنده ی فرایندهای موردنیاز برای حصول اطمینان از برآورده شدن نیازهایی است که پروژه به خاطر آنها متعهد شده است. کلیه ی فعالیت های کارکرد مدیریت عمومی را که خط مشی، اهداف و مسئولیت های کیفیت را تعیین نموده و آنها را به وسیله ابزارهایی چون برنامه ریزی کیفیت، تضمین کیفیت، کنترل کیفیت و بهبود کیفیت در قالب سیستم کیفیت اجرا می نماید، شامل می شود. شکل ۴ کلیات فرایندهای اصلی مدیریت کیفیت پروژه را نشان می دهد [۱۳].

شکل ۴- فرآیند مدیریت کیفیت در پی ام باک

در این مطالعه برای بررسی و مقایسه کیفیت دو سازه، به تعریف معیارهایی بر اساس فرآیندهای مدیریت کیفیت پی ام باک، اقدام گردید. این معیارها از جنبه ی مدیریتی به بررسی کیفیت دو سیستم می پردازند و به بررسی جزئی دو سازه پرداخته نمی شود؛ زیرا وجود خارجی ندارند. در اینجا مفهوم بعضی از معیارهای تعریف شده، به اختصار توضیح داده شده است. سیستم نمره دهی به صورت درصد رضایت کارفرمایان و مهندسان ناظر و پیمان کار می باشد. نتایج بررسی ها در جدول ۷ آمده است:

جدول ۷- بررسی شاخص های کیفیت در دو سیستم

فرآیند	مرحله	ردیف	شاخص	نمره ی سازه ی ال اس اف	نمره ی سازه ی اسکلت آهن	توضیح
برنامه ریزی کیفیت	ورودی	۱	تعیین خط مشی کیفیت برای سازمان	۸۰	۷۳	توانایی تعیین چارچوب کیفیت
	ورودی	۲	کیفیت استانداردهای موجود	۶۰	۸۵	-
	تکنیک	۳	وجود پروژه های با کیفیت اجرای بالا برای الگوبرداری	۶۰	۸۰	-
	تکنیک	۴	طراحی آزمایش برای ارزیابی کیفیت	۶۰	۷۰	-
	تکنیک	۵	هزینه ی کیفیت	۸۰	۷۰	سهولت ارزیابی کیفیت
	خروجی	۶	تهیه چک لیست	۸۰	۷۵	-
تضمین کیفیت	ورودی	۷	نتایج اندازه گیری	۸۰	۷۰	قابل اعتماد بودن نتایج
	تکنیک	۸	ممیزی کیفیت	۸۵	۷۰	تشخیص راحت عیوب و نواقص
	خروجی	۹	بهبود کیفیت	۸۰	۶۵	قابل اصلاح بودن
برنامه ریزی کیفیت	ورودی	۱۰	برنامه مدیریت کیفیت	۷۰	۶۰	سهولت برنامه ریزی
	تکنیک	۱۱	بازرسی	۸۰	۵۰	سهولت بازرسی
	تکنیک	۱۲	نمونه گیری	۷۰	۷۵	-
	تکنیک	۱۳	جریان نمایی	۶۵	۷۵	امکان ایجاد رابطه عددی و بین کیفیت و نواقص
	تکنیک	۱۴	تحلیل روند	۷۰	۷۵	پیش بینی عملکرد
	خروجی	۱۵	دوباره کاری	۷۵	۷۰	سهولت رفع عیب

-	۷۰,۹	۷۳,۰	میانگین
---	------	------	---------

همان طور که مشاهده می شود سازه ی ال اس اف ۲,۱ درصد عملکرد بهتری از خود نشان داده است.

۷- اعمال تحلیل سلسله مراتبی

برای اعمال تحلیل سلسله مراتبی از نرم افزار اکسپرت چویس ۱۱ (expert choice ۱۱) استفاده گردید. وزن دهی این موارد، نسبت به یکدیگر بر اساس نظر کارشناسان شرکت و کارفرمایان در منطقه مشهد، اعمال گردید. میزان اهمیت این معیارها برای دو سیستم سازه ای مطابق جدول ۸ است.

جدول ۸ - نسبت ضرایب مقایسه دو سیستم

ضریب	معیار
۳	هزینه
۲	زمان
۱	کیفیت

اثر هر معیار برای دو سیستم نیز با توجه به اعداد بررسی های انجام شده در قسمت قبل، در جدول ۹ آمده است.

جدول ۹ - درصد برتری هر معیار در دو سیستم

سازه ی برتر	نسبت	معیار
سازه ی اسکلت آهن	$\frac{48.9}{51.1} = 0.96$	هزینه
سازه ی ال اس اف	$\frac{84}{67} = 1.25$	زمان
سازه ی ال اس اف	$\frac{73}{70.9} = 1.03$	کیفیت

نتایج تحلیل پس از اعمال فرآیند در جدول ۱۰ خلاصه شده است.

جدول ۱۰ - نتیجه ی عملکرد نهایی دو سیستم پس از اعمال تحلیل سلسله مراتبی

نوع سازه	کیفیت	زمان	هزینه	ضریب تأثیر
سازه ی ال اس اف	۰,۵۱	۰,۵۶	۰,۴۹	۰,۵۰
سازه ی اسکلت آهن	۰,۴۹	۰,۴۴	۰,۵۱	۰,۱۷

همان طور که ملاحظه می شود نمره ی سازه ی ال اس اف ۵۱ و نمره ی سازه ی اسکلت آهنی ۴۹ بدست آمده است.

۸- نتیجه گیری

با توجه به نتایج بدست آمده از تحلیل سلسله مراتبی مقایسه ی دو سازه ی ال اس اف و اسکلت فولادی، می توان سازه های ال اس اف را به عنوان گزینه ی مناسبی مطرح نمود. از آن جا که عملکرد سازه های ال اس اف در برابر زلزله مناسب است یکی از گزینه های مناسب برای نواحی لرزه خیز می باشد.

اگرچه سازه های ال اس اف هزینه ی مستقیم بالاتری نسبت سازه های اسکلت فولادی دارند اما هم در هزینه های غیرمستقیم صرفه جویی می کنند و هم از منظرکیفیت و زمان عملکرد بهتری به شرح زیر دارند که در نهایت می توانند به عنوان گزینه ای قابل رقابت با اسکلت فولادی تلقی شوند:

- هزینه ی سازه ی ال اس اف نسبت به اسکلت فولادی ۴ درصد بیش تر است.
- سازه ی ال اس اف سبب صرفه جویی ۱۱ درصدی در زمان اجرای پروژه می شود.
- سازه ی ال اس اف ۲,۱ درصد عملکرد بهتری از منظر کیفیت از خود نشان داده است.

۹- قدردانی

در پایان از شرکت انبوه سازان ایستا به دلیل در اختیار قرار دادن اطلاعات اجرایی و فنی و هم چنین مشخصات و نظرات کارفرمایان، نهایت قدردانی را داریم.

مراجع

- [۱] آیین نامه طراحی و اجرای سازه های فولادی سردنورد(بخش سازه) ، نشریه شماره ۶۱۲
- [۲] محسن گرامی و همکاران، بررسی رفتار چرخه ای دیوار برشی فولادی با مقاومت بالا در قاب های فولادی سردنوردشده، اولین کنفرانس ملی سازه و فولاد ، ۱۳۹۰
- [۳] محسن گرامی و محسن لطفی، آنالیز المان محدود غیرخطی ساده شده ای برای سازه های فولادی سردنورد شده با دیوار برشی، سومین کنفرانس ملی سازه و فولاد، ۱۳۹۱
- [۴] محسن گرامی و محسن لطفی و قاسم رحیمی اقدم ، ارزیابی سازه فولادی سردنورد شده با دیوار برشی تحت میز لرزان ، سومین کنفرانس ملی سازه و فولاد، ۱۳۹۱
- [5] Mohsen Gerami, Mohsen Lotfi & Roya Nejat , Inelastic behavior of cold-formed braced walls under monotonic and cyclic loading , International Journal of Advanced Structural Engineering (IJASE) , ۲۰۱۵
- [۶] کمیته ی تدوین آیین نامه ی ۶۱۲ و ۶۱۳ سازمان نظام فنی و اجرایی کشور - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، دستورالعمل طراحی و اجرای سیستم ساختمانی سبک فولادی ، انتشارات دانشگاه شیراز
- [۷] آرش مستاجران گورتانی ، حمیدرضا وثوقی فر، مریم تویسرکانی ، بررسی مزایای استفاده از سیستم ساختمانی قاب فولادی سبک در صنعت ساختمان سازی کشور ، هشتمین کنگره بین المللی مهندسی عمران اردیبهشت ۱۳۸۸ ، دانشگاه شیراز
- [۸] Light Steel Framing Architectural Design Guide, Canadian Sheet Steel Building Institute
- [۹] Anthony Deloge Ariyanayagam; Mahen Mahendran, Numerical modeling of load bearing light gauge steel frame wall systems exposed to realistic design fires , Thin-Walled Structures , ۲۰۱۴
- [۱۰] Enrico de Angelis; Ermanno Serra, Light steel-frame walls: thermal insulation performances and thermal bridges , Energy Procedia , ۲۰۱۴
- [۱۱] عبدالعلی رحمانی ، بررسی مزایا و معایب سازه های قاب فولادی سبک ، همایش ملی سازه- راه- معماری ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس ، اسفند ۱۳۹۰
- [۱۲] گواهی نامه ی شماره ی ۳-۳-۳ مرکز تحقیقات ، مسکن و شهرسازی(دیوارهای متال فوم)
- [۱۳] نادر خرمی راد ، PMBOK به زبان ساده